

درآمدی بر توسعه و سیاست کشاورزی

دکتر مصطفی شریف

عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی

انتشارات اطلاعات
تهران - ۱۳۹۷

سرشناسه: شریف، مصطفی، ۱۳۳۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر توسعه و سیاست کشاورزی / مصطفی شریف
 مشخصات نشر: تهران: اطلاعات، ۱۳۹۷
 مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص.: جدول، نمودار
 شابک: 978-600-435-104-1
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه
 موضوع: کشاورزی پایدار - ایران
 موضوع: Sustainable agriculture-Iran
 موضوع: عمران روستایی - ایران
 موضوع: Rural development-Iran
 شناسه اروده: مؤسسه اطلاعات
 رده بندی خره: ۱۳۹۷ ۴ش ۵۲/۵/۵۴۹۴
 رده بندی دیو بی: ۳۳/۱۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۱۵۷

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱
 تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵۶
 تلفن دفتر توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۲۴۴
 فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن ۲۹۹۹۳۲۸۶
 فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

درآمدی بر توسعه و سیاست کشاورزی

نوشته دکتر مصطفی شریف

ویراستار: افسانه فارونی
 حروف نگار: مهیاسادات شریعی
 صفحه آرا: زهره جلوانی
 طراح جلد: رضا گنجی
 حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات
 چاپ اول: ۱۳۹۷
 شمارگان: ۱۰۵۰ نسخه

قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان

شابک: ۱ - ۱۰۴ - ۲۳۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978-600-435-104-1

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است. Printed in Iran

فهرست

فصل اول: اهمیت کشاورزی و کشاورزی، و اهمیت کشاورزی در توسعه کشور

۲۲	نظریه تحول ساختاری تبیین پذیر.....
۲۳	تحول در بخش کشاورزی و تأثیر آن بر توسعه اقتصادی.....
۲۶	اهمیت بخش کشاورزی و مدل‌های توسعه کشاورزی.....
۲۸	مدل‌های توسعه کشاورزی.....
۳۸	توسعه کشاورزی.....
۳۹	توسعه روستایی.....
۴۱	توسعه روستایی و نقش آن در افزایش تولید و توسعه کشاورزی.....
۴۱	گزینه‌های مطالعاتی توسعه روستایی.....
۴۵	توسعه نواحی روستایی.....
۴۷	نظامات اقتصادی نواحی روستایی و توسعه آنها.....
۴۸	خانوارهای زارع.....
۴۸	فرایند توسعه نظامات منطقه‌ای.....
۵۳	خلاصه.....
۵۶	پیوست.....

فصل دوم: تحول و تکوین

۶۱	مقدمه.....
----	------------

۶۳	سیاستهای اجرایی در کشاورزی چیست؟
۶۵	سیاستها در سطح خرد X_1
۶۶	سیاستها در سطح منطقه (شامل ناحیه‌ها) X_2
۶۷	سیاستها در سطح کلان (ملی) X_3
۶۸	سیاستها در سطح جهانی (فرا ملی) X_4
۶۸	مفاهیم مربوط به توسعه
۷۱	جمعیت نقش آن و مهاجرت
۷۲	انواع مهارتها
۷۴	مفاهیم کلی الگوها - توسعه کشاورزی
۸۰	خلاصه

فصل سوم: رسالتهای بخش کشاورزی در توسعه

۸۵	جایگاه توسعه کشاورزی در توسعه صنعتی و توسعه ملی
۸۶	نقش فناوری و اقتصاد دانایی در توسعه کشاورزی
۸۶	جایگاه بخش کشاورزی در توسعه اقتصاد (کشاورزیها)
۹۲	نقش بخش کشاورزی در اقتصاد
۹۵	دلایل اهمیت کشاورزی در توسعه اقتصادی
۹۵	مزیت نسبی طبیعی
۹۶	عدم نیاز به تکنولوژی پیچیده و تخصص‌های ویژه
۹۶	تأمین نیازهای ضروری
۹۶	ظرفیت‌های بالقوه
۹۷	نیاز به سرمایه ارزی اندک نسبت به صنعت
۹۷	زمان بازگشت سرمایه
۹۷	چگونگی ایفای نقش کشاورزی در توسعه اقتصادی
۱۰۰	خلاصه

فصل چهارم: عوامل مؤثر بر تولیدات کشاورزی و تکنهای توسعه ایران

۱۰۵	مقدمه
۱۰۶	گذری و تصویری از گذشته کشاورزی ایران در قبل از اصلاحات ارضی

اصلاحات ارضی و نظامهای بهره‌برداری	۱۱۳
عوامل مؤثر در تولید کشاورزی ایران	۱۱۹
عوامل طبیعی	۱۲۱
عوامل اقتصادی	۱۲۳
عوامل اجتماعی و فرهنگی	۱۲۵
عوامل قانونی و حقوقی	۱۲۶
تنگناهای توسعه ای	۱۲۶
روستاها و روستاها، ساختاری، محیطی و عوامل تأثیرگذار	۱۲۸
خلاصه	۱۲۹

فصل پنجم: برنامه‌ریزی و برنامه‌ها در ایران

برنامه‌ریزی چیست؟	۱۳۳
عوامل مؤثر در یک برنامه	۱۳۴
برنامه‌ریزی و انواع برنامه‌ها	۱۳۴
برنامه‌ریزی‌ها در بخش کشاورزی	۱۳۵
نخست، برنامه‌های عمرانی (و کشاورزی) در قبل از انقلاب اسلامی	۱۳۵
دوم، برنامه‌های توسعه (و کشاورزی) بعد از انقلاب اسلامی	۱۴۴
برنامه‌ریزی توسعه کشاورزی و توسعه منطقه‌ای	۱۵۲
خلاصه	۱۵۵

فصل ششم: سیاست‌های کشاورزی

حمایتهای معمول از بخش کشاورزی در دنیا	۱۵۹
حمایت کشاورزی در ایران	۱۶۲
راهبردها و سیاستها جهت رفع چالشها و تحقق توسعه پایدار کشاورزی	۱۶۶
راهبردهای توسعه‌ای کشاورزی	۱۶۶
سیاستهای توسعه‌ای	۱۶۸
چگونگی رفع چالشها	۱۷۲
مهم‌ترین و ضروری‌ترین محورها برای توسعه بخش کشاورزی	۱۷۵
محورهای سیاست کشاورزی	۱۷۶

سیاست مربوط به تأمین مالی و سرمایه گذاری	۱۷۶
سیاست مربوط به ارزش افزوده	۱۷۶
سیاست مربوط به رشد محصولات کشاورزی	۱۷۷
سیاست مربوط به قیمت گذاری محصولات کشاورزی	۱۷۷
سیاست مربوط به زیرساختهای روستایی	۱۷۸
سیاست مربوط به نوسازی اراضی	۱۷۹
سیاست مربوط به توزیع و قیمت گذاری نهاده‌ها	۱۷۹
سیاست مربوط به پژوهش و ترویج	۱۸۰
سیاست مربوط به ایجاد اشتغال	۱۸۱
سیاست مربوط به کاهش فقر و نابرابری روستایی	۱۸۱
خلاصه	۱۸۴
منابع	۱۹۱